Bundel van de Informatiebijeenkomst van 19 april 2021

Agenda bijlagen

- 2021-04-13 Uitnodiging vragenbijeenkomst 19 april 2021.pdf
- 2021-04-13 Informatienota Inventarisatienotitie 2022.pdf
- 2021-04-13 Inventarisatienotitie 2022.pdf
- Powerpoint themabijeenkomst 19 april 2021.pdf

1. 20:45 - Start bijeenkomst
2. 20:50 - Opening door Frank Streng
3. 20:55 - Vragenronde

Beste commissie- en raadsleden,

Op maandag 19 april a.s. om 20:45 uur nodigen wij u uit voor een digitale vragenbijeenkomst over de inventarisatienotitie 2022. In de inventarisatienotitie beschrijven wij de belangrijkste ontwikkelingen die wij op dit moment als gemeente op ons af zien komen. Het doel van deze notitie is om u te informeren en als raad in positie te brengen voorafgaand aan de kaderstelling in de Kadernota 2022. Tijdens de digitale bijeenkomst presenteert het college de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen. Daarna is er gelegenheid tot het stellen van vragen.

Het programma ziet er als volgt uit:

20.45 uur: Start bijeenkomst

20.50 uur: Opening door Frank Streng

20:55 uur: Vragenronde

22:00 uur: Afsluiting

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Medemblik

Informatienota raad

Zaaknummer: Z-21-148273
Nummer: DOC-21-376126
Datum: 7-4-2021
Steller: College
Onderwerp: Inventarisatienotitie 2022

Ter informatie

Kennis nemen van:
De inventarisatienotitie 2022

Aanleiding
De Kadernota is het moment in het jaar om het college duidelijke kaders mee te geven voor het opstellen van de begroting van het jaar erop. Wij vinden het belangrijk u voorafgaand aan dit proces goed te informeren. Zo begrijpen wij samen voor welke opgaven wij staan. Om daarna vanuit dezelfde uitgangspositie op zoek te gaan naar de oplossingsrichting, beginnende bij de kaderstelling. In de inventarisatienotitie 2022 beschrijven wij de belangrijkste ontwikkelingen die wij op dit moment als gemeente op ons af zien komen. Het doel van de notitie is om u te informeren en als raad in positie te brengen voorafgaand aan de kaderstelling in de Kadernota 2022. Bij de begroting 2022-2025 presenteren wij u het definitieve beeld.

Kernboodschap
Wij voorzien voor de periode 2022-2025 en daarna forse uitdagingen. Keuzes zijn noodzakelijk om een financieel gezonde en leefbare gemeente te worden.

Consequenties
De Kadernota is het moment in het jaar om het college duidelijke kaders mee te geven voor het opstellen van de begroting van het jaar erop. Wij vragen u bij de Kadernota duidelijke kaders mee te geven voor de uitwerking van de begroting 2022-2025. De ontwikkelingen die op ons afkomen laten zien dat keuzes nodig zijn.

Communicatie
De inventarisatienotitie is beschikbaar via de raadsinformatie op de gemeentelijke website.

Vervolg
Het is dit jaar helaas nog niet mogelijk om fysiek met u in gesprek te gaan over de ontwikkelingen en de financiële koers van onze gemeente. Op maandag 19 april a.s. kunt u tijdens een digitale bijeenkomst vragen stellen. Daarnaast vragen wij u later in de tijd uw overwegingen voor de financiële koers van de gemeente Medemblik voor 2022 en meerjarig met ons te delen. Deze overwegingen gebruiken wij als input voor de Kadernota 2022. De Kadernota 2022 wordt ter vaststelling aangeboden in de gemeenteraad van 8 juli 2021.

Bijlagen
1. Inventarisatienotitie 2022

Inventarisatienotitie

Kadernota 2022-2025

13 april 2021

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding **4**

2. Wat een gemeente doet **6**

3. Financieel overzicht **7**

4. Ontwikkelingen **8**

4.1. Wettelijke verplichtingen 8

4.1.1. Dienstverlening & Organisatie 8

Groot onderhoud huisvesting 8

Schoonmaak huisvesting 8

Warme overdracht 8

Ziekteverzuim 8

Actualisatie Functiehuis 8

CAO onderhandelingen 9

Aanbesteding en vervanging software 9

Raamovereenkomst Ingenieursdiensten 9

Weerstandsvermogen 9

Capaciteit en competenties 9

4.2. Wettelijke taken 10

4.2.1. *Dienstverlening & Organisatie* 10

Wet open overheid (Woo) 10

Wet Digitale Overheid 10

Herijking gemeentefonds 10

Capaciteit en competenties 10

4.2.2. *Samen leven & ondersteuning* 10

Financiële sturing en grip op het sociaal domein 10

Wet inburgering 11

Onderwijshuisvesting 11

Lange termijn accommodatiebeleid (LTA) 11

Wijzigende wetgeving m.b.t. kunstgras infill 11

4.2.3. *Wonen, Werken & Recreëren* 12

Woonakkoord projecten 12

Omgevingswet 12

Omgevingsrecht 12

Duurzaam Medemblik 13

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen 13

Handhaving i.v.m. toename illegale bouwactiviteiten 13

Actualisatie Integraal beheer openbare ruimte 14

Natuurbescherming – zwerfafval 14

Groen en groenonderhoud 15

Groot onderhoud Westerbegraafplaats Andijk 15

Verkeersveiligheid Winkelcentrum Klaverweide te Zwaagdijk 15

Overdracht wegen HHNK 15
Saneren verkeersborden 15
Mensenhandel beleid 16
Stadshavens 16

4.3. Toekomstgericht ontwikkelen 17
4.3.1. *Dienstverlening & Organisatie* *17*
Capaciteit en competenties 17
Digitale juridische kennisbank 17
Transitie van lokaal naar de cloud 17
4.3.2. *Wonen, Werken & Recreëren* 17
Regionale ontwikkelmaatschappij (ROM) 17
Uitkomst weerbaarheidsscan ondermijning 18
Detailhandelsontwikkelingen 18

4.4 Ambities 19
4.4.1. *Dienstverlening en Organisatie* *19*
Capaciteit en competenties 19

4.4.2. *Wonen, Werken & Recreëren* *19*
Woningbouw 19
Herinrichting Sijbekarspel-Benningbroek 19
Pact van West- Friesland 19

4.5. Corona 20

Bijlage 1. Financieel minimum scenario 21
Bijlage 2. Financieel maximum scenario 23

1. INLEIDING

Voor u ligt de inventarisatienotitie voor de Kadernota 2022. De Kadernota is het moment in het jaar om het college duidelijke kaders mee te geven voor het opstellen van de begroting van het jaar erop. Wij vinden het belangrijk u voorafgaand aan dit proces goed te informeren. Zo begrijpen wij samen voor welke opgaven wij staan. Om daarna vanuit dezelfde uitgangspositie op zoek te gaan naar de oplossingsrichting, beginnende bij de kaderstelling. In deze notitie beschrijven wij de belangrijkste ontwikkelingen die wij op dit moment als gemeente op ons af zien komen. Het doel van deze notitie is om u te informeren en als raad in positie te brengen voorafgaand aan de kaderstelling in de Kadernota 2022. Bij de begroting 2022-2025 presenteren wij u het definitieve beeld.

Wij voorzien voor de periode 2022-2025 en daarna forse uitdagingen o.a. op het gebied van het sociaal domein, accommodaties en voorzieningen, vastgoed, ruimtelijke ordening, de Omgevingswet, digitalisering en organisatieontwikkeling. Hiervoor is op langere termijn niet zonder meer ruimte beschikbaar. Ook de inkomenskant vanuit het Rijk is onzeker waardoor het vraagstuk nog groter wordt. Dit betekent dat wij u in de kadernota vragen duidelijke kaders aan te geven voor de uitwerking van de begroting. Dat daarbij opnieuw forse keuzes gemaakt moeten worden is duidelijk.

Wij geven u op voorhand mee dat een heroriëntatie op ons huishoudboekje noodzakelijk is. De vooruitzichten tonen een aanzienlijk tekort op de begroting aan. De keuzes die wij vandaag maken beïnvloeden niet alleen deze bestuursperiode. Zij zijn ook bepalend voor de ruimte en mogelijkheden op de langere termijn. Vanuit dit inzicht geven wij richting aan de koers van onze gemeente. Wij zoeken daarbij steeds naar de balans tussen onze wettelijke verplichtingen, wettelijke taken, ontwikkeling en ambitie. Het is noodzakelijk om keuzes te maken om als gemeente financieel gezond te worden. Op die manier zijn en blijven wij een vitale en leefbare gemeente.

Voor de opbouw van de notitie kozen wij voor een indeling op basis van onze kerntaak (wettelijke verplichtingen, wettelijke taken en toekomst gericht ontwikkelen) en de ambities van de gemeente. Een deel van wat wij als gemeente (financieel) kunnen zijn wordt ingevuld door wettelijke plichten en wettelijke taken (medebewind). Hierin zit, behoudens vorm en niveau van service weinig speelruimte. De ruimte die resteert kan autonoom worden ingevuld met wat voor gemeente wij verder nog meer willen zijn. Hiermee sluiten wij aan op de wensen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Voor nu komen daar naast de kerntaken en ambities het op orde brengen van de basis en Corona (wettelijke taak) bij. In hoofdstuk 2 werken wij dit uit.

Daarnaast vindt u in hoofdstuk 3 van deze notitie een financieel overzicht. Dit overzicht geeft een indicatie op hoofdlijnen en bevat nog de nodige onzekerheden. Het geeft vooral een richting waarin zaken zich lijken te ontwikkelen. De inkomsten zijn nog niet in het financieel overzicht meegenomen. Daarvoor zijn wij afhankelijk van de publicatie van de meicirculaire (in juni). Voor een deel hebben wij de onzekerheden proberen te vangen door te werken met een bandbreedte. Dit hebben we vertaald in een minimale en maximale variant. Nogmaals benadrukken wij dat het hier gaat om financiële inschattingen en aannames. Voor sommige ontwikkelingen moet immers nog besluitvorming plaatsvinden. Voor andere zaken onderzoeken wij op dit moment wat de financiële consequenties precies zijn. Toch geven de geschetste ontwikkelingen ons op hoofdlijnen inzicht in de uitdagingen.

Processtappen

Het is dit jaar helaas nog niet mogelijk om fysiek met u in gesprek te gaan over de ontwikkelingen en de financiële koers van onze gemeente. Op 19 april a.s. stellen wij u tijdens een bijeenkomst in de gelegenheid om op basis van deze notitie vragen te stellen. Daarna vragen wij u uw overwegingen voor de financiële koers van de gemeente Medemblik voor 2022 en meerjarig met ons te delen. Deze overwegingen gebruiken wij als input voor de Kadernota. De Kadernota wordt ter vaststelling aangeboden in de gemeenteraad van 8 juli 2021.

2. WAT EEN GEMEENTE DOET

Het takenpakket van de gemeente kent in grote lijnen de volgende gelaagdheid:

- Wettelijke verplichtingen komen voort uit het feit dat wij een organisatie zijn.
- Wettelijke taken (medebewindstaken) komen voort uit het feit dat wij een overheidsorganisatie zijn.
- Toekomstgericht ontwikkelen komt voort uit de noodzaak de continuïteit van de organisatie te borgen.

Deze eerste drie lagen zien wij als de kerntaak van de gemeente, dat wat een gemeente moet doen. Na de kerntaak is er ruimte voor keuzes.

- Ambitie – autonomie: komt voort uit de wensen van de samenleving, het college en de raad.

Voor nu komen daar nog bij:

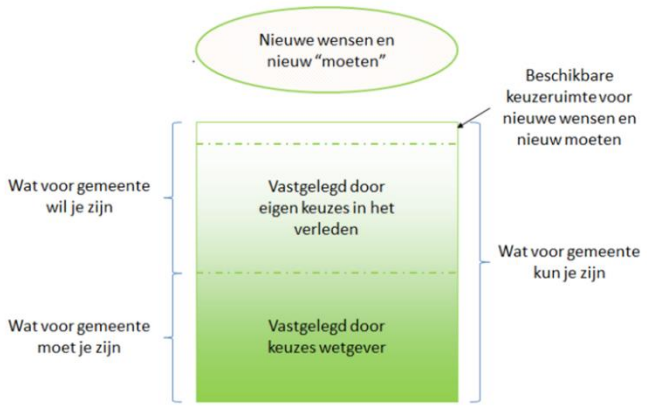
- Basis op orde
  Het wegwerken van achterstallig onderhoud ook op het niveau van wettelijke plichten en wettelijke taken. Dat de basis niet op orde is werkt op twee manieren tegen. Regulier werk kan enerzijds minder efficiënt en goed worden uitgevoerd. Daardoor vraagt het meer capaciteit en doorlooptijd en staat de kwaliteit van het geleverde werk onder druk. Anderzijds vraagt het wegwerken van het achterstallig onderhoud extra inzet, tijd en geld. Tijd die daardoor niet beschikbaar is voor regulier werk.

- Corona
  De coronapandemie verandert ons dagelijks leven ingrijpend. De maatregelen om het virus te bestrijden beïnvloeden onder andere de economie, de mobiliteit en het gedrag van onze inwoners. Dat leidt tot veranderende wensen en prioriteiten. Daarnaast leggen en legden de corona-crisis en de daaruit voortvloeiend extra wettelijke taken een fors beslag op de gemeentelijke organisatie. De organisatieontwikkeling heeft hierdoor het afgelopen jaar nagenoeg stil gestaan. Ook geeft corona druk op de reguliere dienstverlening en het realiseren van de ambitie van college en raad.

Moeten, kunnen en willen

Deze manier van kijken naar onze gemeente sluit aan bij die vanuit de financiële kaders. Daarbij is dan de volgende gelaagdheid aan te brengen.

- Wat voor gemeente wij moeten zijn (wat zijn onze wettelijke plichten en taken)?
- Wat voor gemeente wij kunnen zijn (wat is financieel haalbaar)?
- Wat voor gemeente wij willen zijn (ambitie: welke accenten willen wij aanbrengen)?

3. FINANCIEEL OVERZICHT

In onderstaande overzichten schetsen wij op hoofdlijnen het financieel perspectief. Wij benadrukken dat het op dit moment gaat om inschattingen en aannames. Dit plaatje is niet compleet en bevat nog de nodige onzekerheden. Het geeft vooral een richting waarin zaken zich lijken te ontwikkelen. Voor een deel hebben wij de onzekerheden proberen te vangen door te werken met een bandbreedte. Dit hebben wij vertaald in een minimaal en maximaal plaatje. De geschetste ontwikkelingen geven ons op hoofdlijnen inzicht in de uitdagingen. Voor een inhoudelijke toelichting op de ontwikkelingen verwijzen wij naar hoofdstuk 4 waarin de ontwikkelingen worden toegelicht.

Overzicht op basis van **minimale** bandbreedte:

		2022	2023	2024	2025
4.1.	Wettelijke verplichtingen	€ 1.198.000	€ 1.665.000	€ 2.040.000	€ 2.040.000
4.2.	Wettelijke taken	€ 2.785.275	€ 2.002.480	€ 2.001.117	€ 1.965.617
4.3.	Toekomstgericht ontwikkelingen	€ 93.200	€ 113.200	€ 146.400	€ 166.400
4.4.	Ambities	€ -	€ -	€ 30.000	€ 30.000
4.5.	Corona	€ -	€ -	€ -	€ -
	TOTAAL	€ 4.076.475	€ 3.780.680	€ 4.217.517	€ 4.202.017

Overzicht op basis van **maximale** bandbreedte:

		2022	2023	2024	2025
4.1.	Wettelijke verplichtingen	€ 1.655.000	€ 2.400.000	€ 2.950.000	€ 2.950.000
4.2.	Wettelijke taken	€ 3.940.451	€ 2.433.980	€ 2.332.617	€ 2.300.617
4.3.	Toekomstgericht ontwikkelingen	€ 131.400	€ 151.400	€ 171.400	€ 191.400
4.4.	Ambities	€ -	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
4.6.	Corona	€ -	€ -	€ -	€ -
	TOTAAL	€ 5.726.851	€ 5.015.380	€ 5.484.017	€ 5.472.017

Ontwikkelingen **na 2025** met financiële consequenties:

Ontwikkelingen na 2025 met financiële impact na planperiode				
	2026	2033	2035	2036
Programma 1				
Huisvesting (2033 - 2042)	€ -	€ 143.000	€ 143.000	€ 143.000
Programma 2				
Accomodatiebeleid	€ 518.873	€ 1.221.828	€ 1.186.041	€ 1.837.722
Programma 3				
Wegenoverdracht HHNK	€ 35.552	€ 15.447	€ 1.126.371	€ 1.126.371

* Dit overzicht is geen oplopende reeks van jaartallen. In dit overzicht zijn de belangrijke wijzigingen opgenomen in de jaren waarin ze ontstaan of wijzigen.

4. ONTWIKKELINGEN

In dit hoofdstuk beschrijven wij de belangrijkste ontwikkelingen. In het financieel overzicht ziet u wat wij daarvoor op hoofdlijnen (financieel) nodig hebben.

4.1. Wettelijke verplichtingen

De wettelijke verplichtingen komen voort uit het feit dat wij een organisatie zijn.

4.1.1. Dienstverlening & Organisatie

Groot onderhoud huisvesting

De technische installaties (denk aan luchtbehandeling, brandmelding, toegang etc.) van het gemeentehuis zijn in de komende jaren aan groot onderhoud/vervanging toe. Het niet tijdig vervangen van installaties kan leiden tot tijdelijke sluiting van het gebouw. Ook zijn er mogelijke effecten op het ziekteverzuim. Beide hebben invloed op de continuïteit van de dienstverlening. Bij uitval van installaties dienen per direct middelen vrijgemaakt te worden.

Schoonmaak huisvesting

Wij zien dat de kosten voor schoonmaak van het gemeentehuis, mede door Corona, stijgen. Het gemeentehuis is een openbaar toegankelijk gebouw dat regelmatig inwoners en andere mensen van buitenaf ontvangt. Het is belangrijk dat de gebouwen te allen tijde schoon zijn en de representatieve uitstraling behouden. De ingekochte schoonmaakdiensten maken dit mogelijk. Wij nemen deze ontwikkeling ook mee in relatie tot het nog op te stellen huisvestingsplan.

Warme overdracht

Wij verwachten de komende jaren door vergrijzing en een dynamische arbeidsmarkt een grotere uitstroom van medewerkers. Hiermee stroomt belangrijk kennis weg. Voor behoud van deze kennis is een warme overdracht nodig. Het ontbreken van een warme overdracht leidt tot (veel) extra kosten. Een budget voor warme overdracht is nu nog niet in de begroting opgenomen.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage voor onze organisatie ligt rond de 4,5%. Het landelijk gemiddelde van gemeenten van gelijke grootte was in 2019 5,4%. Van het verzuim is ongeveer 3% langer verzuim dat vanwege continuïteit van bedrijfsvoering vervangen moet worden. Het ziektevervangingsbudget is nu 1,9% van de loonsom. Voor volledige vervanging van langer verzuim is nu onvoldoende budget beschikbaar. Het effect dat inhuur duurder is dan vaste invulling vergroot dit verschil.

Actualisatie functiehuis

In 2011 is, in voorbereiding van de fusie voor het laatst het functiehuis integraal beoordeeld. Alle functies zijn daarbij overgezet naar het functiewaarderingssysteem. Daarna zijn diverse functies meegenomen in de jaarlijkse onderhoudsronde. Een groot aantal functies is nog niet of is lang geleden meegenomen in de onderhoudsronde. Hierdoor zijn de functiebeschrijvingen niet allemaal up to date. Een evaluatie van de systematiek en actualisatie van het functiehuis levert ons de bouwstenen op om als werkgever weer aan te sluiten bij de huidige taken, toekomstige ontwikkelingen en daarmee ook als werkgever concurrerend en aantrekkelijk te zijn. Het maakt duidelijk wat wij van onze medewerkers mogen verwachten en maakt inzichtelijk waar eventuele pijnpunten in de organisatie zitten.

CAO onderhandelingen

Op 1 januari 2021 verliep de CAO gemeenten. De onderhandelingen over een nieuwe CAO lopen. Op dit moment is nog onduidelijk wanneer deze tot een afronding komen en wat de gevolgen zijn voor zowel werknemer als werkgever.

Aanbesteding en vervanging software

De accountant heeft bij de jaarrekening 2018 een verklaring met beperking afgegeven voor de rechtmatigheid van de aanschaf van een aantal kernsystemen. Wij zijn als organisatie niet in staat om deze grote systemen in één keer te vervangen. Daarvoor is het te complex en is het te risicovol voor de bedrijfsvoering. Wij brengen de rechtmatigheid voor deze kernsystemen binnen 6 tot 8 jaar op orde.

Raamovereenkomst Ingenieursdiensten

Op dit moment voldoen we niet aan het rechtmatig aanbesteden zoals gesteld in de inkoopdoelstellingen. Hiervoor willen we een raamovereenkomst op laten stellen voor Ingenieursdiensten.

Weerstandsvermogen

Wij hebben aangegeven in de programmabegroting 2021 dat we ernaar streven dat binnen 10 jaar ons weerstandsvermogen tussen de 1,0 en 1,4 ligt. Zo kunnen wij de financiële risico's opvangen. Inmiddels heeft de Provincie met een brief aangegeven dat dit zo spoedig mogelijk moet zijn gerealiseerd. Wij hebben u hierover middels een informatienota geïnformeerd. Om te realiseren dat ons weerstandsvermogen boven de 1,0 is, moet de algemene reserve worden vergroot. Dit kan door positieve financiële resultaten of door het laten vrijvallen van bestemmingsreserves. Het kan ook gerealiseerd worden door de risico's te beperken. Dit vraagt om investeringen en/of inzet van capaciteit. Het weerstandsvermogen ligt nu onder de 1,0.

Capaciteit en competenties

Onze basis is niet op orde en de organisatie is niet in balans met de vraag. Wij missen voor het reguliere werk (wettelijke plicht en taak) capaciteit. Daarnaast wordt een aantal structurele functies gedekt uit incidenteel geld. Wij zijn onvoldoende in staat om de bijdrage in ambtelijke uren aan te leveren voor de regionale projecten (zie verder onder het Pact). Doordat de basisformatie niet op orde is leveren wij producten niet of te laat en dit gaat ten koste van de bestuurskracht. Daarnaast zien wij dat de schaarste op de arbeidsmarkt de werving bemoeilijkt.

4.2. Wettelijke taken

De wettelijke taken ofwel medebewindstaken komen voort uit het feit dat wij een overheidsorganisatie zijn.

4.2.1. Dienstverlening & Organisatie

Wet open overheid (Woo)

De Woo regelt dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, te ontsluiten en te archiveren is. De Woo komt in de plaats van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Het belangrijkste verschil tussen de Woo en de huidige Wob is de actieve openbaarmaking. De Woo verplicht overheden zoveel mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken. Voor passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) volgt de Woo vrijwel geheel de Wob. In 2021 neemt de Eerste Kamer een besluit over deze wet en de inwerkingstreding.

Wet Digitale Overheid

Op 1 juli 2022 treedt de Wet Digitale Overheid in werking. De Wet Digitale Overheid vereist dat wij onze digitale dienstverlening op hogere beveiligingsniveaus aan de inwoner en ondernemer aanbieden. Wij moeten, ook door BZK nog te erkennen, private inlogmiddelen aanbieden. Tot slot moeten wij inwoners inzicht geven in de gegevens die wij over hen hebben. Dit vereist dat wij aansluiten op een landelijke voorziening die nog in ontwikkeling is.

Herijking Gemeentefonds

Het gemeentefonds is onze belangrijkste bron van inkomsten. Vorig jaar informeerden wij u in de inventarisatienotitie over de aankomende herijking van het gemeentefonds. De omvang van de herijking was toen nog niet duidelijk. Inmiddels zijn conceptresultaten van de herijking voorgelegd aan het adviesorgaan op dit gebied. Wij zijn nog in afwachting van wat dit voor onze gemeente betekent. Er zijn nog stappen te zetten voordat de herijking wordt doorgevoerd. Dit staat gepland voor 2023.

4.2.2. Samen leven & Ondersteuning

Financiële grip en sturing Sociaal Domein

Wij analyseerden in 2020 de kosten voor zorg, het (preventie)beleid en de interne inrichting en organisatie. Binnen het sociaal domein hebben wij de basis niet op orde. Er is achterstallig onderhoud in werk, (financiële) processen en systemen, onvoldoende ruimte om te investeren in ontwikkeling van medewerkers en organisatie en een sterke gerichtheid op het oplossen van de korte termijn knelpunten in plaats van aandacht voor de langere termijn. De financiële druk heeft de druk op met name de uitvoering versterkt. Wij hebben mogelijke beheersmaatregelen in kaart gebracht voor grip en sturing. De kosten voor jeugdzorg en WMO kennen een stijgende lijn. Uit het rapport ‘Stelsel in Groei’ dat AEF heeft uitgevoerd in opdracht van de VNG en de betrokken ministeries blijkt dat gemeenten jaarlijks zo’n 1,7 miljard euro meer uitgeven aan jeugdzorg dan dat ze aan middelen ontvangen. Het rapport laat ook zien dat gemeenten beperkt mogelijkheden hebben om binnen de huidige kaders zelf het tekort terug te dringen. Er is sprake van een open eind regeling, beperkte beleidsvrijheid én vanwege externe verwijzers beperkte sturing aan de poort. Het demissionaire kabinet wil pas in het nieuw te vormen kabinet komen met een oplossing voor deze structurele tekorten.

De VNG heeft daarom gevraagd om arbitrage om snel tot een oplossing te komen in verband met de begroting voorbereidingen van gemeenten. Op dit moment is het onduidelijk in welke mate gemeenten financiële compensatie krijgen voor deze uitgaven voor jeugdzorg. Wij moeten daarom rekening houden met structureel meer kosten en ook blijvende stijgende kosten. Met de invoering van het abonnementstarief zijn ook de kosten voor WMO toegenomen. De stijgende lijn als gevolg hiervan in combinatie met de vergrijzing binnen onze gemeente zal het tekort naar verwachting verder vergroten.

Wet inburgering

Per 1 januari 2022 wordt de nieuwe wet inburgering van kracht. Deze wet zorgt ervoor dat gemeenten regie krijgen over de voortgang van de inburgering. Gemeenten krijgen er diverse taken bij: zij bieden een passend aanbod aan leerroutes, nemen brede intakes af, stellen een persoonlijk inburgeringsplan op, gaan financieel ontzorgen en monitoren de voortgang van de inburgering. Daarnaast wordt de focus gelegd op versteviging van de samenwerking met participatie (met WerkSaam).

Onderwijshuisvesting

Het college en de schoolbesturen hebben in de kern Medemblik gekozen voor nadere uitwerking van vernieuwbouw en renovatie van 3 schoolgebouwen. In de meerjarenbegroting is hiervoor budget opgenomen. Door toename van het aantal leerlingen en kostenstijgingen is extra investeringsbudget nodig. Daarnaast is eenmalig budget nodig voor de tijdelijke huisvesting van de 3 scholen op een andere locatie. Wij informeerden u eerder over de keuze voor vernieuwbouw en renovatie en de noodzaak van tijdelijke huisvesting. Het in deze notitie genoemde bedrag is een maximaal bedrag. Wij onderzoeken nog samen met de schoolbesturen wat de meest passende oplossing is.

Lange termijn accommodatiebeleid (LTA)

De raad gaf opdracht om lange termijnbeleid voor de accommodaties op te stellen. Het LTA is erop gericht om tot een visie op de accommodaties te komen. Daar volgen keuzes uit om tot een sluitende begroting te komen. In Q3 2021 worden de voorstellen aan de raad voorgelegd. Bij ongewijzigd beleid voorzien wij:

- een tekort van ca. 1,2 miljoen vanaf 2025 voor de accommodaties;
- de uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) van de voetbalvelden dekken wij uit een voorziening. Deze voorziening is in 2027 uitgeput.
- Bij ongewijzigd beleid bestaat het risico dat er onvoldoende middelen zijn om het beheer, onderhoud, subsidies en vervangingsinvesteringen te bekostigen.

Wijzigende wetgeving m.b.t. kunstgras infill

Er is wetgeving in de maak die het gebruik van kunststof infill (rubber, TPE) aan banden legt. Hierop anticiperen wij. Wanneer wij niet voldoen aan de nieuwe wetgeving, lopen wij het risico dat sportvelden niet langer gebruikt mogen worden en/of riskeren wij een boete.

4.2.3. Wonen, Werken & Recreëren

Woonakkoord projecten

Een primaire overheidstaak is het voorzien in het bevorderen van voldoende woongelegenheid. Medemblik heeft hiertoe het Woonakkoord vastgesteld en een woningbouwprogrammering. Uit het vastgestelde Woonakkoord komt een forse opgave aan woningbouwplannen voort. Naast de projectmatige initiatieven worden ook veel kleinere particuliere initiatieven ingediend. Met de huidige vaste capaciteit lukt het de organisatie niet om alle initiatieven op te pakken en de initiatiefnemer te faciliteren. Bovendien is er een enorme toename in het aantal detailhandel projecten. Het projectenbureau is verantwoordelijk voor de uitvoering. Het civieltechnische deel is voor de afdeling Openbare Ruimte. Wij kunnen aan de verplichtingen uit het woonakkoord voldoen als wij extra kunnen inzetten op capaciteit van civieltechnische projectleiders. Uw raad heeft ingestemd met het bekostigen van extra formatie uit de grondexploitatie.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2022 inwerking. De volledige implementatie van de Omgevingswet moet uiterlijk in 2029 zijn afgerond. Het gaat om een transitie in het ruimtelijk domein welke structurele kosten met zich meebrengt. Wij ontvangen hiervoor geen middelen vanuit het Rijk. Voor 1 januari 2022 zijn de acties uitgevoerd die minimaal vereist zijn om aan de wettelijke verplichting te voldoen, zodat wij op 1 januari 2022 ook daadwerkelijk kunnen werken. Voor de acties die (nog) niet verplicht zijn zorgen wij voor een aanpak en een planning. In 2022 werken wij aan de doorontwikkeling van onze werkprocessen, de verdere implementatie van de softwarepakketten, het ontwikkelen van de omgevingsvisie, de omzetting van het tijdelijk omgevingsplan en aan het actualiseren van de afspraken met de ketenpartners. Het betreft voornamelijk incidentele invoeringskosten, inclusief vervangingsuren.

Omgevingsrecht

Wij zijn als gemeente verantwoordelijk voor de goede uitvoering van het omgevingsrecht (vergunningverlening, ruimtelijk beleid en handhaving). Op basis van het besluit omgevingsrecht (hierna: Bor) moeten wij aangeven op welke manier wij onze werkzaamheden uitvoeren en hoe dat bijdraagt aan de door ons gewenste effecten in het ruimtelijke domein. Elk jaar sturen wij hierover informatie naar de provincie. De provincie toetst deze informatie aan de wettelijke kwaliteitseisen (Bor). Uit de laatste toetsing van de provincie blijkt dat wij onvoldoende kunnen aantonen wat wij doen en welk effect dat heeft. Ook kunnen wij onvoldoende aantonen met welke inzet, capaciteit en middelen wij onze doelen bereiken. Wij voldoen op grond van het oordeel van de provincie niet aan de wettelijke kwaliteitseisen. De onderdelen ruimtelijk beleid, vergunningverlening en handhaving moeten beter op elkaar aansluiten in een doorlopende beleidscyclus. Een integrale aanpak om dit proces te verbeteren is noodzakelijk. Deze verbeterslag in de kwaliteit is een project waarvoor middelen nodig zijn en die voortvloeit uit een wettelijke taak. Dit geldt ook voor het onderhouden (kwalitatief op peil houden) van dit (doorlopende) project. Als wij geen actie ondernemen dan maakt de provincie met ons (dwingende) verbeterafspraken. De provincie kan ook het besluit nemen om de taken uit te voeren op kosten van de gemeente (indeplaatsstelling).

Duurzaam Medemblik

Het Nationaal klimaatakkoord stelt de gemeenten voor een grote opgave op vele terreinen. Om die opgaven goed in te kunnen vullen is inzet nodig. De West-Friese gemeentesecretarissen willen zicht krijgen op de omvang van die inzet. Daarom is opdracht gegeven om een capaciteitsonderzoek uit te voeren voor de volgende (wettelijke) taken:

- Klimaatakkoord
- Klimaatadaptiestrategie
- Pact 2.0 – energieneutraal inclusief Actieagenda Circulair West-Friesland

Deze opgaven hebben een groot effect op de uitvoering en leveren diverse knelpunten op in de bestaande capaciteit binnen de gemeenten van West-Friesland. Het onderzoek maakt inzichtelijk wat de West-Friese gemeenten, waaronder Medemblik, nodig hebben voor uitvoering van deze (wettelijke) taken. Het onderzoek is aanvullend op het landelijke onderzoek van de Raad van het Openbaar Bestuur naar de uitvoeringslasten Klimaatakkoord. Begin maart kwam het onderzoeksrapport 'Van Parijs naar Praktijk' beschikbaar. Het eigen onderzoek verdiept het landelijke onderzoek en geeft inzicht in de lokale situatie. Daarnaast voegt dit onderzoek nog extra taken toe, zoals de klimaatadaptatiestrategie maar ook de regionale ambitie zoals verwoord in het Pact 2.0. De uitkomst van het capaciteitsonderzoek nemen wij mee in de organisatieontwikkeling.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De Rijksoverheid wil meer toezicht en controle in de bouw, zodat bouwers zich aan de geldende kwaliteitseisen houden. Bewoners en gebruikers willen kwalitatief goede gebouwen (brandveilig en een laag energiegebruik). De nieuwe wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gaat hiervoor zorgen. Deze nieuwe wet gaat per 1 januari 2022 stapsgewijs in. De Wkb geldt naar verwachting tot en met 2024 alleen voor eenvoudige bouwwerken (gevolgklasse 1). Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en simpele bedrijfspanden. Vanaf 2025 volgen de andere bouwwerken. Hierdoor kunnen bouwbedrijven en gemeenten stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw. Als gevolg van de Wkb wordt de bouwbesluittoets voor de gevolgklasse 1 bouwwerken niet langer door de gemeente uitgevoerd maar door marktpartijen. Hierdoor komt een deel van de legesinkomsten te vervallen. De werkzaamheden waar het om gaat worden nu reeds door onze gemeente uitbesteed aan marktpartijen en ketenpartners. Het bouwtoezicht kent onder dit nieuwe stelsel ook een veranderopgave. In het huidige stelsel ziet de gemeente toe op de uitvoering tijdens de bouwfase, volgende op de verleende vergunning. Onder de Wkb dragen partijen in de bouw zelf zorg voor het toezicht en het voldoen aan de voorschriften. In 2021 worden landelijk diverse proefprojecten gestart om ervaring op te doen met deze stelselwijziging. Het wettelijk kader van de Wkb en de resultaten van deze proefprojecten vormen mede de basis voor de herijking van de werkprocessen van bouw en woningtoezicht

Handhaving i.v.m. toename illegale bouwactiviteiten

Er is sprake van een toename in het bouwen zonder omgevingsvergunning. In de laatste maanden van 2020 is door het taakveld Handhaving & Veiligheid met regelmaat een bouwstop opgelegd of wordt geadviseerd de werkzaamheden te staken. Deze ontwikkeling zet door in 2021. Wij zien ook een toename in het bouwen in afwijking van bouwtechnische regels. Dit is een gevolg van de druk op de bouwsector in combinatie met het gebrek aan kundig personeel (er worden veel oudere woningen verkocht). De kwaliteit van het werk staat onder druk.

Daarnaast blijkt dat er ook veel inwoners handelen uit onwetendheid of bewust het risico nemen om vooraf geen omgevingsvergunning aan te vragen. Waar de gemeente nu veel 'reparatiewerk' verricht door handhavend op te treden bij voornamelijk gevolgklasse 1 (eengezinswoningen en simpele bedrijfspanden) is het de komende jaren van belang om technisch/financieel te investeren in de meerjaren VTH preventiestrategie van het ruimtelijk domein. In de preventiestrategie staat de duidelijkheid van regels, voorlichting en uitleggen van (bouw)regels centraal. Daar waar de gemeentelijk toezichthouder nu nog veel zaken tijdig signaleert tijdens de bouwfase en er nog relatief goedkoop gerepareerd kan worden, vervalt het toezicht tijdens de bouwfase als gevolg van de gefaseerde inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) per 1 januari 2022. Er vindt nog meer een taakverschuiving naar handhaving achteraf plaats en inzet op de preventiestrategie aan de voorkant voorkomt (deels) handhaving aan de achterkant. Tevens wordt de markt en ook de vergunninghouder nu echt zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de voorschriften en vervalt het vangnet van gemeentelijk toetsen en toezicht.

Actualisatie Integraal Beheer Openbare Ruimte

Het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) is nog niet op orde. Vanaf 2019 hebben wij geen areaal aanpassingen doorgevoerd in IBOR. Het actualiseren van ons areaal is noodzakelijk voor een goede en betrouwbare IBOR. Wij gaan ons areaal jaarlijks doorrekenen. Wij informeren u erover dat het beheerplan dit jaar niet wordt herzien vanwege tekort capaciteit, basis nog niet op orde, extra (Corona) werkdruk en de toekomstige overdracht van Stedelijk Water en Overdracht Wegen.

Natuurbescherming - zwerfafval

Onze inwoners vinden een gezonde en schone leefomgeving steeds belangrijker. Mede door Corona zijn inwoners (thuiswerken/thuisblijven) zich steeds meer bewust van hun leefomgeving. De stijgende betrokkenheid van inwoners is merkbaar aan de meldingen die wij ontvangen. Zwerfafval behoort in Nederland tot de grootste ergernissen in de leefomgeving. Wij willen een schone en gezonde gemeente zijn en willen dit borgen. Jaarlijks worden hiervoor diverse werkzaamheden verricht zoals het objectief monitoren hoe schoon de gemeente is en diverse zwerfafvalmaatregelen.

In de begroting zijn hiervoor middelen opgenomen. Tegenover de kosten staat een bijdrage vanuit het Afvalfonds Verpakkingen. Bedrijven die verpakkingen op de markt brengen, betalen een bijdrage aan het Afvalfonds Verpakkingen. De gemeente moet jaarlijks verantwoorden hoe die bedragen zijn besteed. Inmiddels zijn landelijk andere maatregelen ingevoerd, zoals de aanpak draagtassen en statiegeld op kleine plastic flesjes (per 1 juli 2021) en blikjes (per 31 december 2022). Het Rijk en de VNG overleggen met het verpakkende bedrijfsleven over dergelijke maatregelen en de gevolgen daarvan voor de bijdrage aan het Afvalfonds. De bijdrage die wij vanuit het Afvalfonds ontvangen verandert en ook de eisen die aan de gemeente worden gesteld voor de besteding van het bedrag veranderen. De ambitie van de gemeente (het zijn van een schone en gezonde gemeente) verandert niet. Voor de tevredenheid van onze inwoners willen wij objectief blijven monitoren hoe schoon de gemeente is, moet er geld gereserveerd blijven voor de vervanging en modernisering van afvalbakken en willen wij zwerfafval door middel van burgerparticipatie (bijvoorbeeld de jaarlijkse Opschoondag) onder de aandacht blijven brengen.

Groen en groenonderhoud

Bij het plaatsen van bomen wordt een keuze gemaakt voor de soort boom en voor de bomendichtheid. De kenmerken van de groei en bloei van de boom zijn van invloed op de omgeving. Keuzes die in het verleden zijn gemaakt, voldoen niet altijd meer aan de wensen van nu. Hierdoor dienen wij op specifieke locaties noodzakelijke aanpassingen te doen aan bomen en groen. Het niet tijdig vervangen of verwijderen van groen leidt daar tot risico's voor het wegverkeer. Bij schade aan voertuigen/personen kan de gemeente aansprakelijk gesteld worden.

Daarnaast vinden inwoners een leefomgeving waarin veel groen is en waarin dat groen goed onderhouden wordt, steeds belangrijker. Mede door Corona zijn inwoners (thuiswerken/thuisblijven) zich steeds meer bewust van de leefomgeving. In 2021 en verder wordt het groen onderhouden op een lager kwaliteitsniveau. Inwoners merken de gevolgen van het versoberen van het groenonderhoud naar kwaliteitsniveau dit leidt tot een hogere behoefte aan investeringen in het groenonderhoud.

Grondwaterhuishouding Westerbegraafplaats Andijk

De grondwaterhuishouding voldoet niet aan de wettelijke eisen. Ook is de Westerbegraafplaats aan groot onderhoud toe. Hiervoor is het nodig om een plan van aanpak op te stellen en vooronderzoeken uit te voeren. De onderzoeken zijn gepland in 2022 en de mogelijke uitvoering is gepland voor 2023.

Verkeersveiligheid Winkelcentrum Klaverweide te Zwaagdijk

Samen met de ondernemer van winkelcentrum Klaverweide, bewoners en dorpsraad werken wij de getekende intentieovereenkomst uit tot inrichtingsplannen. De plannen betreffen het verbeteren van de verkeersveiligheid op de Noorderboekert, Zwaagdijk en Tuinstraat Hauwert. De inrichtingsplannen leggen wij voor aan uw raad ter besluitvorming. Indien uw raad instemt met de plannen en de benodigde kredieten beschikbaar stelt, kunnen wij de plannen gefaseerd uitvoeren. Met het ondertekenen van de intentieovereenkomst is de gemeente een verplichting aangegaan en hebben wij verwachtingen gewekt bij bewoners, dorpsraad en ondernemers in het ondernemen van actie voor de verkeersveiligheid.

Overdracht wegen HHNK

Als gemeenten binnen regio Westfriesland zijn wij in overleg met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) om de wegen buiten de bebouwde kom over te nemen. Wij hebben u over ons voornemen geïnformeerd. Dit betekent, met ingang van 1 januari 2023, een uitbreiding van ons areaal van circa 200 km weg met de daarbij behorende bermen en beplanting. De overdracht heeft o.a. tot gevolg dat wij nieuwe mensen moeten aannemen, beheerssystemen en onze financiële systemen opnieuw moeten inrichten. In de raadsvergadering van juni 2021 leggen wij een voorstel ter besluitvorming voor. Er is (nog) geen wetgeving die ons verplicht om tot overname van het areaal over te gaan. De Provincie dringt aan op een overname, omdat het Rijk in de toekomst nog maar 3 wegbeheerders erkent; Rijk, Provincie en gemeenten.

Saneren verkeersborden

Wij hebben langs de wegen diverse verouderde, verkeerd geplaatste en overbodige verkeersborden staan. Daarnaast ontbreekt belijning. De verkeersveiligheid is daardoor op meerdere plaatsen in het geding. Door onduidelijke situaties kunnen er ongevallen plaats vinden. Wij kunnen hiervoor aansprakelijk gesteld worden.

Mensenhandel beleid

In 2022 moet elke gemeente een aanpak tegen mensenhandel hebben. Mensenhandel is een parapluterm voor verschillende vormen van uitbuiting. Het is een zeer complex probleem door de verschillende factoren die een rol spelen - ook in de bestrijding ervan. Juist daarom hanteert het kabinet ook het uitgangspunt dat het probleem integraal en in gezamenlijkheid bestreden moet worden. Wij zijn als gemeente in de aanpak van mensenhandel verantwoordelijk voor preventie, signalering, handhaving, veiligheid en zorg. Wij hebben het voornemen om het beleid mensenhandel te beleggen bij het regionale project uitbuiting / aanpak ondermijning. Dit project valt onder het samenwerkingsverband Noord Holland Samen Veilig (NHSV). Dit betreft een samenwerkingsverband van 34 gemeenten en het Openbaar Ministerie binnen de eenheid Noord- Holland.

Stadshavens

De havens in Medemblik zijn op afstand geplaatst in Stadhavens Medemblik B.V.. De gemeente is aandeelhouder en controleert en stuurt op hoofdlijnen. De bedrijfsvoering ligt in handen van de bestuurder/directeur. De taken als aandeelhouder vragen een aanspreekpunt binnen de organisatie en werk van ondersteunende afdelingen. Daarnaast moet onze rol als eigenaar verstevigd worden. Denk hierbij aan contractmanagement: wij hebben diverse contracten met de Stadshavens afgesloten die gemonitord moeten worden. In de vaste formatie willen wij hiervoor ruimte maken. Op deze manier kan het bestuur als aandeelhouder en als eigenaar voldoende worden ondersteund én kunnen de havens Medemblik verder economisch versterken. Dit is in lijn met de motie ‘Van Schip van bijleg tot trots voor alle inwoners’.

4.3. TOEKOMSTGERICHT ONTWIKKELEN

Het toekomstgericht ontwikkelen komt voort uit de noodzaak de continuïteit van organisatie te borgen.

4.3.1. Dienstverlening & Organisatie

Toekomstgericht ontwikkelen

Naast het werken aan de basis op orde richten wij ons op het toekomstgericht ontwikkelen. Hiervoor zijn capaciteit en middelen nodig om ons voor te bereiden op de vragen van morgen en overmorgen. De gemeenteraad neemt tijdens de raadsvergadering van 15 april a.s. een besluit over het raadsvoorstel over de besteding van de gereserveerde middelen voor de organisatie. In het voorstel gaven wij aan dat hiermee een eerste deel van de benodigde middelen vrij komt. Ook is in de begroting aangegeven dat een aantal noodzakelijke investeringen in de organisatie en de huisvesting niet is opgenomen. Daarmee accepteren college en raad dat het langer duurt voordat de organisatie in balans komt en risico's langer aanhouden.

Digitale juridische kennisbank

De wet- en regelgeving wordt steeds complexer. Er wordt van ons gevraagd dat wij snel en volledig adviseren. Gebruik kunnen maken van een juridische kennisbank is noodzakelijk om juist en gedegen organisatie breed advies te geven.

Transitie van lokaal naar de cloud

Voorheen namen wij software van leveranciers af die vervolgens werd geïnstalleerd op een server bij SSC DeSom. Deze werkwijze is al enige tijd verouderd. Regionaal hebben wij hierop geanticipeerd door de projecten bij SSC DeSom naar o.a. Microsoft 365 en de hybride cloud infrastructuur. Dit betekent dat wij software niet meer lokaal installeren, maar als een dienst afnemen (in de cloud). Bij de vaststelling van dit regionale cloudbeleid hebben wij ons gecommitteerd om meer software als een dienst van onze leveranciers af te nemen. Hiermee verzekeren wij onszelf van altijd up-to-date en optimaal beveiligde software. Deze diensten zijn completer, maar ook duurder, dan het afnemen van alleen licenties. Voor SSC DeSom betekent dit een verschuiving in hun takenpakket van technisch serverbeheer naar het beheren van beveiligde verbindingen.

4.3.2. Wonen, Werken & Recreëren

Regionale ontwikkelmaatschappij (ROM)

De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) MRA-NHN is een initiatief van de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam in samenwerking met de gemeenten in de MRA en de gemeenten in de regio NHN. Ook het ministerie van Economische Zaken & Klimaat is betrokken. De ROM krijgt drie taken:

- Business development: het ondersteunen van (innovatieve) bedrijven bij het opschalen en het tot stand brengen van een financiering gereed businessplan (business development);
- Een revolverend fondskapitaal. Deze fondsen zijn gericht op het financieel ondersteunen van (innovatieve) bedrijven die geen gebruik kunnen maken van banken of private investeerders. Een onafhankelijk investeringscomité toetst alle investeringen uit het fonds;
- Uitvoeren van nieuwe rijksregelingen om de economie te stimuleren.

De ROM is aanvullend op het sterke regionale ecosysteem in Noord-Holland. Dat betekent bijvoorbeeld dat de activiteiten van de ROM op het terrein van business development starten waar die van het Ontwikkelingsbedrijf NHN (ONHN) stoppen. Zo versterken het ONHN en de ROM elkaar. Noord-Holland is nu de enige provincie in Nederland zonder ROM. Het streven is dat de ROM per 1 juli 2021 van start gaat. Een ROM is essentieel voor het investeringsklimaat, werkgelegenheid en de concurrentiepositie van onze regio. Wij informeren u separaat over de integrale afweging en aansluiting bij de ROM.

Uitkomst weerbaarheidsscan Ondermijning

De weerbaarheidsscan ondermijning heeft tot doel om gemeenten een eerste inzicht te bieden in mogelijke kwetsbaarheden in de ambtelijke organisatie waar het gaat om beïnvloeding door criminelen en het onbewust faciliteren van georganiseerde criminaliteit. Op dit moment ligt het accent op de ambtelijke organisatie. In het bestuurlijk overleg in maart 2021 is uitgesproken om de module 'college en raad' op een later moment te agenderen. Om de kwetsbaarheden in kaart te brengen, die nu eenmaal inherent zijn aan onderdelen van ons werk voeren wij met steun van de provincie Noord- Holland en het RIEC[1] een weerbaarheidsscan van onze organisatie uit. De rapportage wordt in juli 2021 opgeleverd. De conclusies en aanbevelingen worden betrokken bij het op orde brengen van onze basis en het toekomstgericht ontwikkelen. Bij het niet oppakken van de conclusies en aanbevelingen uit de weerbaarheidsrapportage accepteren wij de (bestuurlijke) kwetsbaarheden die inherent zijn aan onderdelen van ons werk.

Detailhandelsontwikkelingen

Wij zien dat de detailhandel in Nederland, onze regio en in onze kernen onder druk staat. De ontwikkelingen van de afgelopen jaren zien wij versnellen door de periodes van winkelsluiting. Ook maken wij ons zorgen over de effecten die de verplichte winkelsluiting en andere coronamaatregelen hebben op de sector. Wij zien vanuit de verschillende winkelconcentraties initiatieven door ondernemers, wij zien leegstand en behoefte aan transformatie. Sturing hierop is nodig voor het behouden van de leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en kwaliteit van de leefomgeving. Met een actieve houding kunnen wij verplaatsingen stimuleren en planmatig leegstand omzetten naar andere publieksgerichte functies en wonen. Daarvoor zijn een visie nodig en capaciteit om sturing te geven op de inzet van schaarse gemeentelijke middelen.

[1] *RIEC: Regionale Informatie- en Expertise Centra*

4.4. AMBITIES

4.4.1. Dienstverlening & Organisatie

Capaciteit en competenties

De capaciteit en competenties in de organisatie zijn niet in balans met het werkpakket. De opdrachten vanuit de raad en de vraag vanuit de raad neemt toe. De organisatie staat daardoor onder druk en groeit niet of onvoldoende mee om aan de ambitie vraag te kunnen voldoen.

4.4.2. Wonen, Werken & Recreëren

Woningbouw

Zoals onder 4.2.3 is gemeld heeft de raad het Woonakkoord vastgesteld en de woningbouwprogrammering. Bij laatstgenoemd besluit heeft de raad besloten komend jaar 5 woningbouwprojecten uit te laten voeren. De ambitie tot woningbouw en de particuliere initiatieven die worden aangevraagd zijn groter dan wij kunnen leveren. De vragen en opdrachten vanuit de raad om woningbouw te stimuleren nemen toe. De organisatie groeit niet of onvoldoende mee om aan die vraag te kunnen voldoen. De vraag naar andere samenstelling van de woningbouwvoorraad verandert door veranderende gezinssamenstellingen: meer scheidingen, alleenstaanden en vergrijzing. De rol van de gemeente verandert.

In de projecten hebben wij als gemeente steeds meer een faciliterende rol. De markt pakt op waar hij goed in is. De rol van de inwoners verandert. De inwoner is meer betrokken en informatie is makkelijker uit te wisselen. Daarnaast zien wij een veranderende rol van de overheid ten opzichte van de inwoners. Samen werken en integraal denken neemt toe. De verwachting is dat er ook andere projecten worden opgezet om te voldoen aan de vraag van de inwoners. Inwoners willen integraal weten wat er in hun kern gebeurt en kunnen participeren bij nieuwe ontwikkelingen. Om onze rol goed uit te voeren neemt de urgentie nog meer toe dat onze capaciteit wordt uitgebreid en dat de basis op orde is qua projectmatig werken, beleid en processen zijn geactualiseerd en nieuwe wet- en regelgeving is geïmplementeerd.

Herinrichting Sijbekarspel-Benningbroek

In 2020 startte het project Herinrichting woonwijk Sijbekarspel-Benningbroek. Deze woonwijk stamt uit de jaren zestig en is aan herinrichting toe. In eerste instantie ligt de focus op de vervanging van de riolering en vervolgens op de actualisatie van de gehele openbare ruimte; straten, groen, meubilair, openbare verlichting etc. De vervanging van de riolering is noodzakelijk vanwege klachten, ouderdomsverschijnselen en onvoldoende klimaatbestendigheid. Voor de herinrichting is inmiddels een participatieproject gestart welke voorspoedig verloopt. Wij trekken het projectkrediet met 1 jaar naar voren.

Pact van West-Friesland

Het Pact van West-Friesland is in 2020 vastgesteld door de raad in 2020. Het pact omvat diverse maatschappelijk opgaven voor West-Friesland. Om het Pact tot een succes te maken is een professionele aanpak en investering nodig. Hier aan werkt de pactorganisatie op dit moment volop. De pactorganisatie komt in juni 2021 met een jaarplan tot december 2022. Op basis van dit plan kunnen we de benodigde budgetten voor 2022 inschatten.

4.5. CORONA

De Coronamaatregelen hebben grote gevolgen. Gevolgen voor onze samenleving, onze inwoners en ondernemers, maatschappelijke partners maar ook voor de gemeente Medemblik.

In de jaarrekening 2020 informeren wij de gemeenteraad over een totale doorrekening van de corona gerelateerde kosten. Met behulp van informatienota's hebben wij u op de hoogte gehouden van onze inzet op het corona vraagstuk.

Maatschappelijk zien we de risico's steeds meer. Het gaat hier bijvoorbeeld om:

- Een stijging van het aantal uitkeringen en aanvragen voor bijzondere bijstand;
- Zorgaanbieders die in zwaar weer komen en extra financiële ondersteuning hebben gekregen en wellicht nog nodig hebben.
- Inwoners die extra zorg nodig hebben. Een periode op afstand de zorg verlenen kan uiteindelijk tot een extra zorgvraag leiden. Deze drie risico's kunnen leiden tot extra kosten voor het sociaal domein.
- Maatschappelijke voorzieningen die in financiële problemen komen vanwege de verplichte sluitingen. Daar heeft de raad middelen voor beschikbaar gesteld. Het college heeft de eerste ondersteuning geleverd, maar dat loopt in 2021 nog zeker door.
- Inkomstenderving bij de gemeente door bijvoorbeeld minder verblijfbelasting bij ondernemers en Stadshavens en verhuur vastgoed.

De Corona-crisis vraagt ook een forse extra inspanning van de gemeentelijke organisatie o.a. op het gebied van ondersteuning van maatschappelijke voorzieningen, coördinatie onderwijs en opvang voor noodzakelijke beroepen, coronacompensatie zorgaanbieders, vragen en ondersteuning inwoners, instellingen en bedrijven, uitvoeren Tonk-regeling. En daarnaast op afstand werken wat verlies aan efficiëntie en effectiviteit betekent en ook zorgt voor extra werkdruk voor medewerkers (werk-privé balans), etc.

	BIJLAGE 1: MINIMUM SCENARIO					
		2022	2023	2024	2025	Pagina
4.1.	**Wettelijke verplichtingen**					
4.1.1.	Dienstverlening & Organisatie					8
	Groot onderhoud huisvesting	€ 0	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	8
	Schoonmaak huisvesting	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	8
	Warme overdracht	€ 138.000	€ 100.000	€ 75.000	€ 75.000	8
	Ziekteverzuim	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000	8
	Actualisatie Functiehuis	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	8
	CAO-onderhandelingen	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	9
	aanbesteding en vervanging software	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	9
	Raamovereenkomst ingenieursdiensten	€ 70.000	€ 0	€ 0	€ 0	9
	Weerstandsvermogen	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	9
	Capaciteit en competenties	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 1.400.000	€ 1.400.000	9
	SUBTOTAAL	€ 1.198.000	€ 1.665.000	€ 2.040.000	€ 2.040.000	
4.2.	**Wettelijke taken**					
4.2.1.	Dienstverlening & Organisatie					10
	Wet open overheid (Woo)	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	10
	Wet Digitale Overheid	€ 75.000	€ 0	€ 0	€ 0	10
	Herijking gemeentefonds	PM	PM	PM	PM	10
	Capaciteit en competenties	€ -	€ -	€ -	€ -	10
4.2.2.	Samen leven & ondersteuning					10
	Financiële beheersbaarheid Sociaal Domein	PM	PM	PM	PM	10
	Wet Inburgering	PM	PM	PM	PM	11
	Onderwijshuisvesting	€ 0	€ 355.000	€ 355.000	€ 355.000	11
	Lange termijn accommodatiebeleid (LTA)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 13.000	11
	Wijzigende wetgeving Kunstgras infill	PM	PM	PM	PM	11
4.2.3.	Wonen, Werken& Recreëren					12
	Actualisatie Integraal Beheer Openbare Ruimte	€ 660.351	€ 66.035	€ 66.035	€ 66.035	12
	Natuurbescherming - zwerfafval	€ -	€ -	€ -	€ -	14
	Groen en groenonderhoud	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	15
	Grondwaterhuishouding Westerbegraafplaats Andijk	€ 20.000	€ 200.000	€ 0	€ 0	12
	Verkeersveiligheid Winkelcentrum Klaverweide	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	12
	Duurzaam Medemblik	€ 407.424	€ 407.424	€ 843.530	€ 843.530	13
	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	PM	PM	PM	PM	13
	Handhaving ivm toename illegale bouwactiviteiten	€ 2.500	€ 1.000	€ 1.000	€ 2.500	13
	Woonakkoord projecten	€ 300.000	€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000	14
	Omgevingswet	€ 500.000	€ 250.000	€ 150.000	€ 100.000	13
	Omgevingsrecht	PM	PM	PM	PM	15
	Overdracht wegen HHNK	€ 200.000	€ 123.021	€ 35.552	€ 35.552	14
	Saneren verkeersborden	€ 350.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	15
	Mensenhandel beleid 2022	PM	PM	PM	PM	14
	Stadshavens	€ 150.000	€ 100.000	€ 50.000	€ 50.000	15
	SUBTOTAAL	€ 2.785.275	€ 2.002.480	€ 2.001.117	€ 1.965.617	

4.3.	**Toekomstgericht ontwikkelingen**					16
4.3.1.	Dienstverlening & Organisatie					16
	Capaciteit en competenties	€ -	€ -	€ -	€ -	16
	Digitale juridische kennisbank	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	16
	Transitie van lokaal naar cloud	€ 40.000	€ 60.000	€ 80.000	€ 100.000	16
4.3.2.	Wonen, Werken& Recreëren					16
	Regionale ontwikkelmaatschappij (ROM)	€ 13.200	€ 13.200	€ 26.400	€ 26.400	16
	Weerbaarheidsscan Ondermijning	PM	PM	PM	PM	17
	Detailhandelsontwikkelingen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	17
	SUBTOTAAL	€ 93.200	€ 113.200	€ 146.400	€ 166.400	
4.4.	**Ambities**					18
4.4.1.	Dienstverlening & Organisatie					18
	Capaciteit en competenties	€ -	€ -	€ -	€ -	18
4.4.2.	Wonen, Werken& Recreëren					18
	Woningbouw	PM	PM	PM	PM	18
	Herinrichting Sijbekarspel-Benningbroek	€ 0	€ 0	€ 30.000	€ 30.000	19
	Pact van West-Friesland	?	?	?	?	19
	SUBTOTAAL	€ 0	€ 0	€ 30.000	€ 30.000	
4.5.	**Corona**	PM	PM	PM	PM	20
	SUBTOTAAL	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	TOTAAL	€ 4.076.475	€ 3.780.680	€ 4.217.517	€ 4.202.017	

	BIJLAGE 2: MAXIMUM SCENARIO					
		2022	**2023**	**2024**	**2025**	**Pagina**
4.1.	**Wettelijke verplichtingen**					
4.1.1.	Dienstverlening & Organisatie					8
	Groot onderhoud huisvesting	€ 0	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	8
	Schoonmaak huisvesting	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	8
	Warme overdracht	€ 275.000	€ 200.000	€ 150.000	€ 150.000	8
	Ziekteverzuim	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000	8
	Actualisatie Functiehuis	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	8
	CAO-onderhandelingen	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	9
	Aanbesteding en vervanging software	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	9
	Raamovereenkomst ingenieursdiensten	€ 80.000	€ 0	€ 0	€ 0	9
	Weerstandsvermogen	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	9
	Capaciteit en competenties	€ 800.000	€ 1.600.000	€ 2.200.000	€ 2.200.000	9
	SUBTOTAAL	€ 1.655.000	€ 2.400.000	€ 2.950.000	€ 2.950.000	
4.2.	**Wettelijke taken**					
4.2.1.	Dienstverlening & Organisatie					10
	Wet open overheid (Woo)	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	10
	Wet Digitale Overheid	€ 125.000	€ 0	€ 0	€ 0	10
	Herijking gemeentefonds	PM	PM	PM	PM	10
	Capaciteit en competenties	€ -	€ -	€ -	€ -	10
4.2.2.	Samen leven & ondersteuning					10
	Financiële beheersbaarheid Sociaal Domein	PM	PM	PM	PM	10
	Wet Inburgering	PM	PM	PM	PM	11
	Onderwijshuisvesting	€ 0	€ 355.000	€ 355.000	€ 355.000	11
	Lange termijn accommodatiebeleid (LTA)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 13.000	11
	Wijzigende wetgeving Kunstgras infill	PM	PM	PM	PM	11
4.2.3.	Wonen, Werken& Recreëren					12
	Actualisatie Integraal Beheer Openbare Ruimte	€ 990.527	€ 66.035	€ 66.035	€ 66.035	12
	Natuurbescherming - zwerfafval	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	14
	Groen en groenonderhoud	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	14
	Grondwaterhuishouding Westerbegraafplaats Andijk	€ 25.000	€ 250.000	€ 0	€ 0	12
	Verkeersveiligheid Winkelcentrum Klaverweide	€ 37.500	€ 37.500	€ 37.500	€ 37.500	12
	Duurzaam Medemblik	€ 407.424	€ 407.424	€ 843.530	€ 843.530	13
	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	€ 155.000	PM	PM	PM	13
	Handhaving ivm toename illegale bouwactiviteiten	€ 10.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 10.000	13
	Woonakkoord projecten	€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000	13
	Omgevingswet	€ 700.000	€ 350.000	€ 200.000	€ 150.000	13
	Omgevingsrecht	PM	PM	PM	PM	15
	Overdracht wegen HHNK	€ 250.000	€ 123.021	€ 35.552	€ 35.552	14
	Saneren verkeersborden	€ 400.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	15
	Mensenhandel beleid 2022	PM	PM	PM	PM	14
	Stadshavens	€ 200.000	€ 150.000	€ 100.000	€ 100.000	15
	SUBTOTAAL	€ 3.940.451	€ 2.433.980	€ 2.332.617	€ 2.300.617	15

4.3.	**Toekomstgericht ontwikkelingen**					
4.3.1.	Dienstverlening & Organisatie					**16**
	Capaciteit en competenties	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**16**
	Digitale juridische kennisbank	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	**16**
	Transitie van lokaal naar de cloud	€ 60.000	€ 80.000	€ 100.000	€ 120.000	16
						16
4.3.2.	Wonen, Werken& Recreëren					
	Regionale ontwikkelmaatschappij (ROM)	€ 26.400	€ 26.400	€ 26.400	€ 26.400	16
	Weerbaarheidsscan Ondermijning	PM	PM	PM	PM	16
	Detailhandelsontwikkelingen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	17
	SUBTOTAAL	€ 131.400	€ 151.400	€ 171.400	€ 191.400	17
4.4.	**Ambities**					
4.4.1.	Dienstverlening & Organisatie					18
	Capaciteit en competenties	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**18**
						18
4.4.2.	Wonen, Werken& Recreëren					
	Woningbouw	PM	PM	PM	PM	18
	Herinrichting Sijbekarspel-Benningbroek	€ 0	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	18
	Pact van West-Friesland					19
	SUBTOTAAL	€ 0	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	19
4.5.	**Corona**					
4.5.1.	Dienstverlening & Organisatie					20
	Organisatie	PM	PM	PM	PM	20
4.5.2.	Samen leven & ondersteuning					20
	Culturele voorzieningen	PM	PM	PM	PM	20
4.5.3.	Wonen, Werken& Recreëren					20
	SUBTOTAAL	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	20
	TOTAAL	€ 5.726.851	€ 5.015.380	€ 5.484.017	€ 5.472.017	

INVENTARISATIENOTITIE

2022

19 april 2021

AANLEIDING

- De Kadernota is het moment in het jaar om het college duidelijke kaders mee te geven voor het opstellen van de begroting
- Afgelopen jaren met elkaar gewerkt aan ontwikkelproces raad, college en organisatie: rolduidelijkheid en verantwoordelijkheden proces Kadernota
- Voorafgaand aan de kaderstelling informeren over belangrijkste ontwikkelingen met behulp van de inventarisatienotitie
- Vanavond gelegenheid tot het stellen van vragen aan het college over deze notitie

KERNBOODSCHAP

- Forse uitdagingen o.a. op het gebied van zorg, accommodaties en voorzieningen, vastgoed, woningbouw, de omgevingswet, digitalisering, duurzaamheid en organisatieontwikkeling en nieuwe wettelijke taken.
- Een heroriëntatie op ons huishoudboekje is nodig om financieel gezond te blijven
- Indicatie financiële consequenties en uitdagingen

INDELING

- **Wettelijke verplichtingen**: komen voort uit het feit dat wij een organisatie zijn.
- **Wettelijke taken** (medebewindstaken): komen voort uit het feit dat wij een overheidsorganisatie zijn.
- **Toekomstgericht ontwikkelen**: komt voort uit de noodzaak de continuïteit van de organisatie te borgen.
- **Ambities**: (autonomie) komt voort uit de wensen van de samenleving, het college en de raad.
- **Corona**: komt voort uit de maatregelen en effecten van de coronapandemie.

ROLLEN, TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Kadernota 2022-2025

- Uitspraak presidium 12 april jl.: geen uitvraag bij fracties en geen themabijeenkomst voor Kadernota.
- Trendbreuk op het proces dat in 2019 is ingezet met betrekking tot de opdracht tot een meer kaderstellende rol van de raad.
- Afbreuk aan kaderstellende rol raad
- Mandaat aan college om de richting voor een sluitende begroting voor te stellen
- Beperkt mogelijk om keuzes te maken vanwege de financiële positie.
- Vervolg korte termijn: college komt dit jaar met een voorstel voor de kadernota.
- Vervolg langere termijn: Advies zodra er meer keuzemogelijkheden zijn door een verbeterde financiële positie: terug naar het eerder ingezette kadernotaproces waarin de raad de kaders en de uitgangspunten voor de kadernota stelt.
- Voor kadernota 2022: voornamelijk voorstellen op basis van het principe “een financieel gezonde gemeente” op korte en lange termijn.

VERVOLGSTAPPEN KADERNOTA 2022

Planning

- 8 juni Aanleveren Kadernota aan raad
- 24 juni Bespreken Kadernota in raadscommissie
- 8 juli Besluitvorming Kadernota in raad

VRAGEN

